

Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie

Ul. Daszyńskiego 2, 38-100 Strzyżów, tel (17) 276-10-74, fax. (17) 276-30-79,
e-mail: rzst@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH W POWIECIE STRYŻÓWSKIM ZA I PÓŁROCZE 2014 ROKU

Opracowały :
Anna Łuszczki
Agata Gadziąła

Zatwierdził :

W S T Ę P

1. Cel badania

Wśród działań realizowanych na rzecz rynku pracy, a wpisanych w obszar zadań samorządu terytorialnego, znajdują się te, które mają służyć rozwojowi zasobów ludzkich, odpowiadającemu potrzebom zatrudnieniowym. Niezbędne dla tego celu jest prowadzenie bieżących badań analitycznych względem rynku pracy i tenże ustawowy obowiązek, zgodny z zapisem ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity ustawy zawarty w Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.) art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9, realizuje Powiatowy Urząd Pracy.

Ze względu na ciągłe zmiany dokonujące się w obszarze społeczno – gospodarczym, a powiązane zarówno z rozwojem technicznym i technologicznym, zmienną sytuacją polityczno – ekonomiczną, jak i po prostu z czynnikiem ludzkim, konieczne jest prowadzenie bieżącego monitoringu sytuacji na rynku pracy. Dokonywanie analiz ułatwia stawianie diagnoz co do kierunku rozwoju potrzeb tegoż rynku, zapotrzebowania na konkretne zawody, a co za tym idzie – trafne planowanie ścieżki rozwoju zawodowego, dobór adekwatnego doskonalenia lub przekwalifikowania zawodowego.

W przygotowanym raporcie staramy się wychwycić te obszary zawodowe, które mogą dawać szansę na znalezienie zatrudnienia, rozwój osobisty i wpływ na kształtowanie charakteru lokalnego rynku pracy.

Dostrzegając i śledząc zmiany pojawiające się w obszarze zatrudnienia, a także wskazując procesy kształtujące nadwyżkę i deficyt pojawiających się ofert pracy, można formułować wnioski i przewidywania konieczne dla prawidłowego funkcjonowania systemu wsparcia osób bezrobotnych (szkolenia, kształcenie zawodowe, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe).

Przedstawiony poniżej raport ma charakter diagnostyczny. Dotyczy on sytuacji panującej na rynku pracy powiatu strzyżowskiego w I półroczu 2014 roku.

2. Metodologia opracowania raportu

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma formę analiz danych statystycznych. Informacje zbierane są w ramach obowiązującej urzędy pracy sprawozdawczości o rynku pracy.

Źródłem informacji do prowadzonych analiz – opracowania raportu – są dane z załącznika 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy. Dane te dotyczą osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Przedstawione opracowanie składa się z następujących części:

- wstęp,
- analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów),
- analiza ofert pracy wg zawodów (grup zawodów),
- analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- wnioski.

ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W końcu I półrocza 2014 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzyżowie zarejestrowanych było 5528 osób bezrobotnych – tj. o 1002 osoby mniej niż w końcu II półrocza 2013 roku, i o 263 osoby mniej w stosunku do stanu z końca I półrocza 2013 roku.

Wymieniona grupa cechowała się dość specyficznym dla regionu zróżnicowaniem zawodowym. Wyodrębnić można kilka dużych grup zawodowych, najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych.

Są to (malejąco):

72	ROBOTNICY OBRÓBKII METALI, MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ I POKREWNI	-	13,6565 ¹
75	ROBOTNICY W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM, OBRÓBCE DREWNA, PRODUKCJI WYROBÓW TEKSTYLNYCH I POKREWNI	-	11,6984
52	SPRZEDAWCY I POKREWNI	-	9,7407
51	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH	-	9,4468
71	ROBOTNICY BUDOWLANI I POKREWNI (Z WYŁĄCZENIEM ELEKTRYKÓW)	-	8,2723
31	ŚREDNI PERSONEL NAUK FIZYCZNYCH, CHEMICZNYCH I TECHNICZNYCH	-	7,9541
33	ŚREDNI PERSONEL DO SPRAW BIZNESU I ADMINISTRACJI	-	4,9436
32	ŚREDNI PERSONEL DO SPRAW ZDROWIA	-	4,3809
74	ELEKTRYCY I ELEKTRONICY	-	3,8179

¹ % ogółu bezrobotnych, wg stanu w końcu I półrocza 2014 roku

93	ROBOTNICY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYŚLE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	-	2,8390
26	SPECJALIŚCI Z DZIEDZINY PRAWA, DZIEDZIN SPOŁECZNYCH I KULTURY	-	2,3248
61	ROLNICY PRODUKCJI TOWAROWEJ	-	1,9824
81	OPERATORZY MASZYN I URZĄDZEŃ WYDOBYWCZYCH I PRZETWÓRCZYCH	-	1,9822
23	SPECJALIŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	-	1,7132

Hierarchia wybranych, najliczniej reprezentowanych zawodów wygląda następująco:

- bez zawodu	- 1442 osoby
- sprzedawca	- 334 osoby
- krawiec	- 166 osób
- ślusarz	- 165 osób
- kucharz	- 159 osób
- technik ekonomista	- 145 osób
- mechanik samochodów osobowych	- 115 osób
- technik żywienia i gospodarstwa domowego	- 92 osoby
- murarz	- 83 osoby
- cukiernik	- 80 osób
- piekarz	- 71 osób
- technik budownictwa	- 70 osób
- technik mechanik	- 69 osób
- kucharz małej gastronomii	- 62 osoby
- fryzjer	- 61 osób
- tokarz w metalu	- 59 osób
- ekonomista	- 50 osób

- stolarz	- 49 osób
- elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	- 47 osób
- mechanik pojazdów samochodowych	- 45 osób
- elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	- 44 osoby
- robotnik budowlany	- 43 osoby
- kelner	- 41 osób
- monter rurociągów przemysłowych	- 40 osób

Najliczniejszą grupę stanowią osoby **nie posiadające zawodu** (1442 osoby). Stanowi to 26,08 % ogółu zarejestrowanych. Z grupy tej 47,6 % stanowią kobiety (tj. 687 osób). W w/w kategorii 20,9 % (tj. 302 osoby) stanowili bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Następną liczną grupą zawodową jest grupa **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni** - 558 osób – co stanowi 10,1 % ogółu bezrobotnych. Kobiet reprezentujących tę grupę jest 20 (3,6 % ogółu grupy zawodowej); osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy to 261 osób (46,8 % grupy).

Duży odsetek stanowią osoby posiadające kwalifikacje zawodowe, należące do grupy **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni** – 478 osób – 8,6 % ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dominującym zawodem w tej kategorii jest krawiec – 166 osób (tj. 34,7 % ogółu grupy zawodowej), reprezentowany w 100 % przez kobiety; 87 osób z grupy krawiec (czyli 52,4 % tej grupy) pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy.

Grupa **sprzedawcy i pokrewni** (398 osób – 7,2 % ogółu zarejestrowanych) to na naszym terenie przede wszystkim sprzedawcy (334 osoby, czyli 83,9 % ogółu grupy zawodowej), wśród nich są 303 kobiety (tj. 90,7 % sprzedawców), zaś bez pracy powyżej 12 m-cy pozostają 193 osoby (czyli 57,8 % zarejestrowanych sprzedawców).

Przyjrzymy się jeszcze grupie **pracownicy usług osobistych**. Osoby posiadające kwalifikacje lokujące ich w tej grupie stanowią zauważalny odsetek zarejestrowanych bezrobotnych – jest to 386 osób (7 % ogółu zarejestrowanych). W w/w kategorii najliczniej reprezentowany jest kucharz (159 osób czyli 41,2 % grupy). 83,7 % całej grupy zawodowej stanowią kobiety (323 osoby), zaś powyżej 12 m-cy pozostaje bez pracy w całej tej grupie 188 osób (48,7 % grupy).

Jeśli chodzi o napływ bezrobotnych, to w I półroczu 2014 roku zarejestrowało się ich 2201, a najliczniej rejestrowały się osoby:

- bez zawodu	-	642 osoby
- sprzedawca	-	94 osoby
- ślusarz	-	73 osoby
- kucharz	-	43 osoby
- technik ekonomista	-	42 osoby
- krawiec	-	41 osób
- technik budownictwa	-	35 osób
- technik mechanik	-	35 osób
- mechanik pojazdów samochodowych	-	34 osoby
- technik żywienia i gospodarstwa domowego	-	34 osoby
- stolarz	-	32 osoby
- murarz	-	27 osób
- cukiernik	-	23 osoby
- monter rurociągów przemysłowych	-	23 osoby
- piekarz	-	20 osób

Porównując przytoczone dane do danych z końca I półrocza 2013 r. zauważamy spadek napływu bezrobotnych w I półroczu bieżącego, 2014 roku; aktualnie liczba ta stanowi 87,5 % liczby osób, które napłynęły w analogicznym okresie ubiegłego roku. Proporcje te przekładają się na niektóre poszczególne zawody, i tak np. osoby bez zawodu rejestrujące się w I półroczu 2014 r. stanowiły 82,9 % osób nie posiadających zawodu rejestrujących się w I półroczu 2013 r., sprzedawcy – 86,2 % liczby osób rejestrujących się rok wcześniej, technicy ekonomiści 80,8 %, technicy budownictwa – 85,4 %, murarze

– 65,8 %, technicy żywienia i gospodarstwa domowego – 82,9%. Takiej wyraźnej różnicy nie ma już w zawodzie ślusarz – 96 %, a zawód kucharz zanotował wzrost napływu w I półroczu b.r. w stosunku do I półrocza 2013 r., osiągając 102,4 % liczby sprzed roku (z 42 na 43 osoby).

Powyższe porównanie może nieco budzić optymizm, i dawać nieśmiało nadzieje na przyszłe pomyślnie zmiany na rynku pracy. Niewykluczone jednak, iż byłyby to radość przedwczesna, jeżeli poszukamy przyczyn obecnego stanu rzeczy. Niewątpliwie wziąć należy pod uwagę fakt, iż dużo osób bezrobotnych wyrażało rozgoryczenie sytuacją na lokalnym rynku pracy i zgłaszało zamiar wyjazdu za granicę w celach zarobkowych, więc być może to emigracja a nie prężność tegoż rynku wpłynęła na chwilowe zmniejszenie napływu bezrobotnych. Należy zachować powściągliwość przy perspektywicznej ocenie sytuacji i na bieżąco monitorować rozwój wydarzeń.

Na koniec I półrocza 2014 roku, wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych, w ogóle nie posiadała swoich przedstawicieli jedna wielka grupa zawodowa:

0 SIŁY ZBROJNE

oraz jedna duża grupa zawodowa:

12 KIEROWNICY DO SPRAW ZARZĄDZANIA I HANDLU

95 SPRZEDAWCY ULICZNI I PRACOWNICY ŚWIADCZĄCY USŁUGI NA ULICACH

W końcu I półrocza 2014 roku stosunkowo najmniej licznie reprezentowane były następujące duże grupy zawodowe (rosnąco):

11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0245 % ²
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0245 %

² ogółu bezrobotnych w powiecie strzyżowskim, wg stanu w końcu I półrocza 2014 roku

63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0245 %
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0489 %
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,0734 %
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0979 %
54	Pracownicy usług ochrony	0,1224 %
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych	0,1468 %
62	Leśnicy i rybacy	0,1713%
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3182 %

Przedstawiona wyżej lista grup zawodowych jest niemal identyczna jak w poprzednich latach. Namalowany dawno temu obraz sytuacji lokalnego rynku pracy osiadł jedynie kurzem stagnacji. Pył ten zdmuchiwany jest okresową walką o przetrwanie pojedynczych sklepików oraz zapalem młodych ludzi ubiegających się o staże. Stacje paliw i warsztaty samochodowe cicho utrzymują się ze stałych klientów. Na zarobek mogą liczyć też lekarze (ale tylko ci z ukończoną specjalizacją), prowadzący prywatne gabinety, na rzecz których nieustannie pracują choroby (lekarzy wg stanu w końcu I półrocza 2014 zarejestrowanych było 0; warto tu zaznaczyć, że sytuację dużej grupy 22 „psują” nieco pielęgniarce, których w omawianym okresie było w ewidencji 19). Do grona osób bezrobotnych nie dołączają również posiadający zawody kierownicze oraz związane z przedstawicielstwem władz publicznych i wyższych urzędów.

Rolnicy wykonują swój zawód we własnych, prywatnych gospodarstwach, więc dopóki godnie się z tego utrzymują – nie rejestrują się w urzędzie pracy. Jeśli status życiowy obniża się – szukają dodatkowego zatrudnienia, ale nawet

rejestrując się nie zasilają bazy danych o zawód „rolnik”, gdyż wyuczony przeważnie posiadają inny.

Interesującą staje się branża informatyczna, gdyż pomimo jej szybkiego rozwoju, prowadzącego w konsekwencji do usprawnień i redukcji wielu etatów, sama w sobie najwyraźniej chłonie niemałe ilości specjalistów ze swego zakresu.

Niezmiennie charakterystyczną pozostaje grupa 44 (pozostali pracownicy obsługi biura), tym razem reprezentowana przez 3 osoby, w tym 2 listonoszy i 1 osobę zaliczaną do pozostałych pracowników obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowanych. Podtrzymujemy przypuszczenie, że zawody te pozyskane zostały w praktyce zawodowej nie zaś drogą planowego kształcenia szkolnego i dzięki temu są tak nielicznie reprezentowane.

Podobnie jak w poprzednich półroczach wygląda sytuacja w grupie 94; grupa ta miała na koniec I półrocza 2014 roku 13 przedstawicieli i były to same „pomocze kuchenne” – a więc również zawody zdobyte wyłącznie praktyką zawodową, w dodatku nie wymagające właściwie żadnych kwalifikacji; nie zmieniamy tu też oceny tej sytuacji i nie uznajemy (bo byłoby to błędne), jakoby było mnóstwo pracy dla pomocy kuchennych a osoby niewykształcone nie są zagrożone bezrobociem.

Grupę 54 – wg danych Sygnity – reprezentuje 3 pozostałych pracowników ochrony osób i mienia, 1 technik ochrony fizycznej osób i mienia, oraz 1 policjant służby prewencji. Zbadaliśmy szczegółowiej dane dostępne w programie Syriusz, i wyodrębnić się nam udało nie jedną, ale 4 osoby zarejestrowane w PUP Strzyżów na koniec I półrocza 2014 r. w zawodzie policjant służby prewencji. Żadna z tych osób nie posiada wykształcenia w w/w kierunku, dwie z nich posiadają wykształcenie średnie zawodowe (rolnicze i medyczne), jedna zasadnicze zawodowe (budowlane) i jedna wykształcenie podstawowe. Zróżnicowany jest również wiek i doświadczenie zawodowe. Wobec powyższego trudno jest na podstawie posiadanych danych wyciągać jakiegokolwiek daleko idące wnioski co do tego zawodu.

ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analizując I półrocze 2014 roku, wskazać można kilka grup zawodów wg kodu czterocyfrowego, w obszarze których zgłaszane były oferty pracy o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty (oznaczony tu jako W^*). W powiecie strzyżowskim wskaźnik taki mają:

7121	DEKARZE	$W^* = \text{MAX}$
3342	SEKRETARZE SĄDOWI	$W^* = \text{MAX}$
3344	SEKRETARZE MEDYCZNI I POKREWNI	$W^* = \text{MAX}$
3321	AGENCI UBEZPIECZENIOWI	$W^* = \text{MAX}$
1211	KIEROWNICY DO SPRAW FINANSOWYCH	$W^* = \text{MAX}$
5321	POMOCNICZY PERSONEL MEDYCZNY	$W^* = \text{MAX}$
3333	POŚREDNICY PRACY I ZATRUDNIENIA	$W^* = \text{MAX}$
4132	OPERATORZY WPROWADZANIA DANYCH	$W^* = \text{MAX}$
3332	ORGANIZATORZY KONFERENCJI I IMPREZ	$W^* = \text{MAX}$
5312	ASYSTENCI NAUCZYCIELI	$W^* = \text{MAX}$
7532	KONSTRUKTORZY I KROJCZOWIE ODZIEŻY	$W^* = \text{MAX}$
9612	SORTOWACZE ODPADÓW	$W^* = \text{MAX}$

Aby uzyskać wyraźniejszy obraz sytuacji, przyjrzyjmy się nieco bliżej wybranym grupom zawodowym.

W grupie 7121 (dekarz) w I półroczu 2014 r. pojawiła się tylko jedna oferta pracy, pozyskana w drodze refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.

W grupie 3342, w zawodzie sekretarz sądowy również znalazła się tylko jedna oferta i była to oferta stażu; przyjęta osoba miała wykształcenie wyższe ze specjalnością w kierunku resocjalizacji.

W zawodzie sekretarka medyczna z grupy 3344 pozyskane były trzy oferty, wszystkie w ramach stażu. Dla agentów ubezpieczeniowych (grupa 3321) było więcej, bo 6 ofert pracy. Wszystkie też były ofertami niesubsydiowanymi, ale też nie cieszyły się zainteresowaniem wśród bezrobotnych (warto zaznaczyć, że 5 spośród zgłoszonych stanowisk miało funkcjonować na zasadzie umowy agencyjnej). Główny księgowy (oznaczony kodem 121101) był poszukiwany tylko raz. Na opiekuna medycznego (grupa 5321) zapotrzebowanie zgłaszano dwa razy i każdorazowo była to propozycja stażu. Osoby skierowane miały wykształcenie pomaturalne, przy czym jedna w kierunku medycznym, druga zaś ukończyła studium zdrowia i urody. W przypadku grupy 3333 zgłoszonych było aż 40 ofert pracy; pracowników poszukiwała agencja pracy tymczasowej, a praca związana była ze zbiorem truskawek (30 stanowisk) oraz z pracą w szklarni przy pomidorach lub papryce (10 stanowisk). Na stanowisko operatora wprowadzania danych (grupa 4132) zgłoszone było 18 ofert, z których aż 17 dotyczyło stażu, a jedna związana była z refundacją kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy. Ofertę pracy dla grupy 3332 zgłoszono jeden raz, a dotyczyła ona stanowiska „organizator widowni” i – jak można się domyślić – realizowana była w formie stażu.

Dla grupy 5312 zostało zgłoszonych 10 ofert na stanowisko „asystent nauczyciela przedszkola”; 9 z nich dotyczyło staży, 1 zaś prac interwencyjnych.

W zawodzie „krojczy” (grupa 7532) zgłoszone były 2 oferty w ramach stażu, przy czym jedno stanowisko miało błędnie przypisaną nazwę zawodu, gdyż dotyczyło pracy w piekarni przy obsłudze zgrzewarki do opakowań pieczywa.

7 osób mogło znaleźć pracę, a 2 staż w zawodzie „sortowacz surowców wtórnych” z grupy 9612, dla którego zgłoszono 9 ofert.

Dokonane uszczegółowienie nie rozjaśnia niestety obrazu potrzeb i perspektyw zatrudnieniowych. Omówione oferty pracy w żaden sposób nie ukazują faktycznego charakteru lokalnego rynku pracy, odnieść wręcz można wrażenie, że taki rynek w ogóle nie istnieje, a zarejestrowane zgłoszenia wolnych stanowisk są dziełem przypadku lub efektem nalegań marzących o stażu ludzi.

Wyłączyć można następujące grupy zawodowe (wg kodu dwucyfrowego), na przedstawicieli których w I półroczu 2014 roku zgłaszano najwyższe zapotrzebowanie na strzyżowskim rynku ofert pracy:

51	Pracownicy usług osobistych	-	15,0897 ¹
52	Sprzedawcy i pokrewni	-	10,5616

¹ % ogółu ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 roku w powiecie strzyżowskim

41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	-	8,8852
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	-	7,7954
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	-	7,3762
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	-	4,6941
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	-	4,5264
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	-	3,8558
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	-	3,6043
43	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	-	3,5205
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	-	3,5204

W ofertach grupy 51 najczęściej zgłoszeń dotyczyło zawodu „robotnik gospodarczy” (130 ofert – rozumianych tu jako ilość stanowisk pracy); kolejno były zawody: „kelner” (21 ofert) i „kucharz” (11 ofert). Grupa 52 to przede wszystkim sprzedawcy (72 oferty) i kasjerzy handlowi (34 oferty); grupa ta należy do nielicznych, w których pojawia się nieco więcej ofert zatrudnienia bez oczekiwanego wsparcia finansowego ze strony urzędu pracy. Wśród ofert grupy 41 najczęściej jest dla techników prac biurowych (71) i operatorów wprowadzania danych (18); dla tych ostatnich wszystkie stanowiska miały charakter subsydiowany. W grupie 71 największą szansę na otrzymanie oferty pracy mają: monter ociepleń budynków (15 ofert) i brukarz (14 ofert), przy czym wszystkie oferty na prace przy ociepleniach były wolne od oczekiwań wsparcia finansowego. Przyjrzymy się jeszcze grupie 91, gdzie najczęściej – bo 36 ofert zgłoszonych było dla sprzątarek biurowych. O pracę na takim stanowisku rozpytuje się mnóstwo osób bezrobotnych, większość z nich posiada bardzo niskie kwalifikacje zawodowe, bądź żadnych, ale zdarzają się pytania o taką pracę również od osób lepiej wykształconych, a zdesperowanych ze

względu na nieskuteczność własnych poszukiwań zatrudnienia. Praca sprzątaczką cieszy się więc niemałym wzięciem. Czyżby również niemałe były szanse na podjęcie takiego zatrudnienia? Otóż zaledwie raz pojawiła się taka wolna oferta pracy na cały etat. Pozostałe propozycje dotyczyły bądź umowy-zlecenia, bądź pracy na ½ etatu, albo wreszcie form subsydiowanych.

Grupa zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie strzyżowskim w I półroczu 2014 roku, a znajdująca się na przeciwległym biegunie, bo mająca najniższe wskaźniki szansy uzyskania oferty ($W^* = 0,0000$), to m.in.:

- farmaceuci,
- matematycy, statystycy,
- nauczyciele kształcenia zawodowego, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- administratorzy systemów komputerowych,
- betoniarze,
- ceramicy,
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych,
- recepcjoniści hotelowi,
- technicy elektrycy, leśnictwa, weterynarii,
- technicy chemicy, analityki medycznej, rolnictwa, technologii żywności, górnictwa, wsparcia informatycznego, nauk fizycznych,
- chemicy,
- biolodzy,
- dietetycy,
- filolodzy i tłumacze,
- kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy,
- fizycy i astronomowie,
- ekonomiści,
- fotografowie,
- operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych i energetycznych,
- specjaliści do spraw ochrony środowiska,
- architekci,
- pracownicy do spraw transportu,
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy,
- marynarze,
- obuwnicy,
- monterzy sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- dziennikarze,
- pomoce domowe i sprzątaczką,
- i inni.

Powyższa lista charakteryzuje się wielką rozpiętością. Zdaje się wskazywać katastroficzny obraz rynku pracy. Obszar, którego na podstawie powyższych danych można się dorozumieć, ogołocony musi być z zakładów pracy, rzemieślnictwa i śladów rozwoju. Spodziewać się na nim można daremnie udeptywanych ścieżek za pracą, kilku sklepów i obniżenia poziomu kultury. I to jest najczarniejsze oblicze powiatu strzyżowskiego. Lokalny rynek wręcz głodny jest nowych inwestycji, i to nie kolejnych sklepów, w których zatrudnienie znajdzie garstka ludzi, ale z prawdziwego zdarzenia zakładów pracy. Trzeba, by rozwinęła się produkcja, by wspierane były rodziny, by przybywało dzieci, przedszkoli, szkół, centrów nauki i kultury. Problem jest ogromny, ale on – używając przenośni – nie ma swego źródła wyłącznie w naszym powiecie, tu co prawda rozlewają się jego wody i tu po części przybywa mu wód, ale jego trasa wiedzie przez cały nasz kraj. Nie wskażemy bardziej czy też mniej trafnie zawodu, w którym szansa na uzyskanie oferty pracy jest największa, jeśli najpierw te miejsca pracy nie powstaną, a one z kolei nie powstaną, jeśli nie będzie szeregu sprzyjających warunków – których zaistnienie w znacznej części nie leży w gestii rozporządzeń lokalnych. Jaka zatem praca na chwilę obecną jest na naszym terenie ? Ano taka, jaką komuś akurat uda się znaleźć.

ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

W metodologii niniejszego opracowania przyjęto, że jeżeli wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest mniejszy od wartości 0,9 to dany zawód należy uznać za nadwyżkowy. Jeżeli wartość wskaźnika jest większa lub równa niż 0,9, ale mniejsza lub równa 1,1 to mamy do czynienia z zawodem zrównoważonym i możemy mówić, że w danym zawodzie występuje równowaga na rynku pracy. Natomiast w przypadku gdy wartość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większa niż 1,1 to dany zawód należy uznać za deficytowy.

Na podstawie zgromadzonych danych statystycznych za pierwsze półrocze 2014 roku do zawodów nadwyżkowych zaliczono profesje ujęte poniżej (wskaźnik oznaczamy jako W^*) :

751204	Piekarz	$W^*= 0,0500$
722204	Ślusarz	$W^*= 0,0548$
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	$W^*= 0,0588$
311408	Technik Elektronik	$W^*= 0,0588$
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	$W^*= 0,1250$
725205	Stolarz	$W^*= 0,1250$
752208	Stolarz meblowy	$W^*= 0,1250$
713102	Malarz budowlany	$W^*= 0,1429$
723105	Mechanik samochodów osobowych	$W^*= 0,1591$
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	$W^*= 0,1765$
214102	Inżynier organizacji i planowania produkcji	$W^*= 0,2000$
214390	Pozostali inżynierowie inżynierii środowiska	$W^*= 0,2000$
341205	Pracownik socjalny	$W^*= 0,2000$

541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	W*= 0,2000
516201	Architekt krajobrazu	W*= 0,2500
712601	Hydraulik	W*= 0,2500
512001	Kucharz	W*= 0,2558
711202	Murarz	W*= 0,2593
514101	Fryzjer	W*= 0,2632
214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	W*= 0,2727
325101	Asystentka stomatologiczna	W*= 0,3333
325905	Opiekunka dziecięca	W*= 0,3333
751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	W*= 0,3333
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	W*= 0,1538
522305	Technik handlowiec	W*= 0,3529
222101	Pielęgniarka	W*= 0,5000
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	W*= 0,5000
712204	Posadzkarz	W*= 0,5000
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	W*= 0,5000
721301	Blacharz	W*= 0,5000

W wyżej wymienionych przypadkach częściej zgłaszano do Urzędu oferty pracy niż rejestrowały się osoby bezrobotne.

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów wskazuje, że charakter przytoczonych tu zawodów w dalszym ciągu jest generowany kierunkiem kształcenia istniejących dawniej na naszym terenie szkół. W wyniku tego procesu w ewidencji osób bezrobotnych znajduje się bardzo liczna grupa bezrobotnych, która posiada zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe nie odpowiadające standardom współczesnego rynku pracy. Pracodawcy zainteresowani są zatrudnianiem osób młodych i dyspozycyjnych. Osoby posiadające średnie bądź zawodowe wykształcenie w danym zawodzie, bez

aktualnych uprawnień i kwalifikacji, mają znikome szanse na zdobycie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Dlatego bardzo ważną rolę powinny odgrywać szkolenia indywidualne.

Zawody określane mianem zawodów zrównoważonych to takie, w których średnia ilość zgłaszanych ofert zatrudnienia kształtuje się na poziomie zbliżonym do średniej ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Zestawienie zawodów zakwalifikowanych do grupy zawodów zrównoważonych w I półroczu 2014 roku przedstawia się następująco :

132301	Kierownik budowy	W*= 1,0000
215103	Inżynier elektryk	W*= 1,0000
216507	Inżynier geodeta – kataster i gospodarka nieruchomościami	W*= 1,0000
216590	Pozostali kartografowie i geodeci	W*= 1,0000
216601	Grafik komputerowy DTP	W*= 1,0000
216602	Grafik komputerowy multimediiów	W*= 1,0000
241306	Specjalista do spraw finansów	W*= 1,0000
242217	Specjalista administracji publicznej	W*= 1,0000
311410	Technik mechatronik	W*= 1,0000
321103	Technik elektroradiolog	W*= 1,0000
325601	Ratownik medyczny	W*= 1,0000
332203	Przedstawiciel handlowy	W*= 1,0000
333107	Technik logistyk	W*= 1,0000
334390	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	W*= 1,0000
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	W*= 1,0000
422502	Pracownik informacji turystycznej	W*= 1,0000

422602	Recepcjonista	W*= 1,0000
513202	Barman	W*= 1,0000
621001	Drwal/ Pilarz drzew	W*= 1,0000
712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	W*= 1,0000
818205	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	W*= 1,0000
833101	Kierowca autobusu	W*= 1,0000

Wymienione tutaj zawody pojawiły się w bazie ofert pracy, głównie dzięki aktywności osób zainteresowanych podjęciem pracy w takim właśnie konkretnym zawodzie.

Można by przypuszczać, że najmniej liczną grupę zawodów powinny stanowić zawody zakwalifikowane jako deficytowe, czyli takie, w których zauważalny jest „brak rąk do pracy”, a ilość zgłoszonych ofert zatrudnienia jest większa niż liczba osób bezrobotnych.

Na czoło zawodów deficytowych wysuwają się :

921402	Pomocniczy robotnik szklarniowy	W*=23,0000
411004	Technik prac biurowych	W*=17,7500
515303	Robotnik gospodarczy	W*=16,2500
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	W*=12,0000
9412014	Pomoc kuchenna	W*= 8,6667
523002	Kasjer handlowy	W*= 8,5000
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	W*= 8,5000
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	W*= 8,5000
331301	Księgowy	W*= 6,0000

341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	W*= 6,0000
441203	Listonosz	W*= 6,0000
911207	Sprzątaczką biurową	W*= 5,1429
235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	W*= 5,0000
325907	Terapeuta zajęciowy	W*= 5,0000
431101	Asystent do spraw księgowości	W*= 5,0000
524601	Wydawca posiłków/ bufetowy	W*= 5,0000
321101	Pakowacz	W*= 5,0000
216690	Pozostali projektanci grafiki i multimediiów	W*= 3,6667
514102	Fryzjer damski	W*= 4,0000
514202	Kosmetyczka	W*= 4,0000
911203	Pokojowa	W*= 4,0000
263401	Psycholog	W*= 3,0000
343301	Bibliotekarz	W*= 3,0000
524502	Sprzedawca w stacji paliw	W*= 3,0000
811407	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	W*= 3,0000
321301	Technik farmaceutyczny	W*= 2,3333
441990	Pozostali pracownicy obsługi biura i gdzie indziej nieskalsyfikowani	W*= 2,0000
834101	Kierowca ciągnika rolniczego	W*= 2,0000
961302	Robotnik placowy	W*= 2,0000
132301	Kierownik budowy	W*= 1,0000

Analiza wskaźnika intensywności deficytu zawodów wskazuje, że w okresie I półrocza 2014 roku największe szanse na podjęcie zatrudnienia miały osoby na stanowisku pomocniczy robotnik szklarniowy i technik prac biurowych – należy wziąć tutaj jednak pod uwagę fakt, że do wskaźników zostały wliczone oferty stażowe.

Zawody deficytowe pojawiają się coraz częściej głównie ze względu na falę emigracji zarobkowej i coraz częściej są to zawody związane z pracami prostymi, do których nie trzeba mieć specjalistycznych uprawnień i kwalifikacji.

WNIOSKI

Przedstawiona analiza przygotowana została na podstawie materiału statystycznego zebranego w sprawozdaniach, a ewidencjonowanego w systemie SYRIUSZ.

Mierniki stosowane w monitoringu nie są narzędziami umożliwiającymi tworzenie rzetelnej diagnozy sytuacji lokalnego rynku pracy, i nie pozwalają na wskazanie faktycznego deficytu oraz nadwyżki zawodów.

Dzieje się tak ze względu na konieczność brania pod uwagę subsydiowanych stanowisk pracy oraz uwzględniania zawodów pozyskanych drogą doświadczenia. Z powyższych powodów nieczytelne stają się rzeczywiste zjawiska i zmiany zachodzące na rynku pracy, nie sposób też wskazać nasycenia poszczególnymi zawodami oraz aktualnych i długofalowych potrzeb.

W badanym okresie stopa bezrobocia w powiecie strzyżowskim kształtowała się na poziomie 20,9 % (stan na koniec czerwca 2014 r.).

Na dzień 30.06.2014 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 5528 osób. W okresie 01.01.2014 r. – 30.06.2014 r. zarejestrowało się 2201 osób, a pracę podjęło 1638 osób.

Wskazanie dużych grup zawodowych, w ramach których byłyby zdecydowanie największe bądź najmniejsze szanse na uzyskanie oferty pracy jest na dobrą sprawę niewykonalne. Przy rozbiciu na konkretne zawody jest w ramach dużych grup tak ogromne zróżnicowanie, że jakiegokolwiek uogólnienia pozbawione są sensu. Tymczasem analiza sytuacji grup elementarnych również nie daje jasności. Szanse na podjęcie pracy w danym zawodzie zależą od wielu okoliczności. Wpływ ma tu zarówno sezon, wypadki losowe, podejmowane inwestycje lokalne, ogólna sytuacja w kraju jak i po prostu łut szczęścia. Nierzadko uczciwy, dobrze wykształcony i pracowity człowiek daremnie ubiega się o zatrudnienie, gdyż wolne stanowisko (mowa tu o prywatnych przedsiębiorstwach) „zaklepane” jest dla bliższego czy dalszego członka własnej rodziny lub rodziny znajomego. Kiedy indziej sprawdzony pracownik jest jak najbardziej pożądany przez pracodawcę, lecz tego nie stać aktualnie na zwiększenie zatrudnienia, więc gimnastykuje się, by danego kandydata przyjąć do siebie po raz kolejny na staż.

Niebywale trudno jest dopatrzeć się zawodu, w którym naprawdę można by liczyć na największą szansę uzyskania zatrudnienia. Tak jak i przed sześcioma miesiącami – nadal najwięcej na naszym terenie jest sklepów, czyli też najwięcej miejsc pracy powinno być dla sprzedawców – i w sumie tak jest. Tyle,

że istniejące sklepy działają na tyle długo, by naprawdę dysponować już sprawdzonymi pracownikami i z rzadka tylko potrzebować nowych (również zresztą ze względu na słaby rozwój firmy lub jego brak).

Najwięcej spośród wolnych ofert pracy kierowanych było do kasjerów, sprzedawców, agentów ubezpieczeniowych i operatorów koparek; w kilku poszukiwano brukarzy, monterów ociepleń budynków, kierowców samochodów ciężarowych oraz listonoszy.

Wciąż tak samo jak w poprzednich okresach, najliczniej reprezentowaną grupą bezrobotnych były osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych, a następnie: sprzedawcy, krawcy, ślusarze, kucharze, technicy ekonomiści. Trudno spodziewać się też radykalnej zmiany w tym zakresie, skoro bowiem jest od lat istnieje tak ogromna liczba osób o wymienionych wyżej kwalifikacjach, to nagłe zmniejszenie tej liczebności spowodować mógłby chyba jedynie kataklizm (czego sobie absolutnie nie życzymy) lub cudowny bum gospodarczy (na co również nie liczymy ani nie czekamy ze względu na nietrwałość takiegoż rozkwitu życia gospodarczego).

Wśród zarejestrowanych nie brakuje osób z wyższym wykształceniem. Nie ma dla nich odpowiedniej pracy, a ambicje zbudowane przez wysiłek, jaki włożyli w ukończenie studiów utrudniają im odnalezienie się na lokalnym rynku pracy.

Nadal oczywiście istnieje pewien odsetek bezrobotnych, którzy w ogóle nie są zainteresowani podjęciem pracy; są to kobiety wychowujące małe dzieci lub mężczyźni zarabiający na czarno więcej niż proponuje się w legalnych ofertach zatrudnienia, a korzystający z ubezpieczenia w PUP. Jest też niemała grupa osób, które nie znajdując legalnego zatrudnienia zmuszane są niejako przez pracodawców do wykonywania pracy na czarno; podejmują się tego z rozgoryczeniem, w konieczności zapewnienia bytu rodzinie.

Od wszelkich wysiłków zawodowych uchyla się oczywiście spora część dłużników alimentacyjnych oraz osoby uzależnione od alkoholu.

Zwiększyła się liczba osób rejestrujących się po odebraniu im prawa do renty inwalidzkiej. Na piśmie oświadczają o swojej zdolności i gotowości do pracy, ale ustnie zaprzeczają temu, wskazując na poważne kłopoty zdrowotne, utrudniające im nawet codzienne funkcjonowanie.

Wskazać można też osoby bezrobotne, które według naszego rozeznania absolutnie nie nadają się do wykonywania pracy zawodowej; są to osoby ciężko skrzywdzone przez los, upośledzone lub chore psychicznie, nerwowo, itp., faktycznie niezdolne do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia, które

bezwzględnie powinny mieć zapewnioną opiekę i wsparcie w egzystencji, a które muszą się rejestrować w urzędzie pracy dla uzyskania ubezpieczenia i jakiegokolwiek pomocy finansowej ośrodka pomocy społecznej.

Opracowana analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych nie do końca odzwierciedla aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy.

Pracodawcy nie zawsze informują Urząd o wolnych miejscach pracy, a stosowana Klasyfikacja Zawodów i Specjalności nie odzwierciedla rzeczywistych realiów i potrzeb rynku pracy. Bardzo często zdarza się, że do Urzędu trafiają oferty od tych samych pracodawców na takie same stanowiska w krótkim odstępie czasu, co również wpływa niekorzystnie na obraz statystyczny zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Duża rozbieżność powyższej analizy wynika również z realizowanego na naszym terenie szkolnictwa, które nie do końca jest dostosowane do realiów i potrzeb obowiązujących obecnie na rynku pracy. W powiecie strzyżowskim istnieje bardzo duży problem tzw. „szarej strefy”, która niekorzystnie wpływa na obraz i wiedzę o sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Najmniejszą szansę na zatrudnienie mają osoby w zawodach : technik ekonomista, krawiec i monter rurociągów przemysłowych, co tak jak już wcześniej zostało przedstawione, wynika głównie z niedostosowania systemu kształcenia do aktualnych standardów i potrzeb lokalnego rynku pracy.

Zawody zrównoważone stanowią bardzo nieliczną grupę zawodów w naszym zestawieniu. Zaskakujący może być fakt, że pierwszy raz obserwujemy identyczną ilość zawodów deficytowych i nadwyżkowych. We wcześniejszych latach mieliśmy do czynienia ze znaczącą przewagą zawodów nadwyżkowych. Obecna sytuacja może być powiązana z dużą falą emigracji zarobkowej, głównie ludzi młodych z naszych terenów.